

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2019. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.1. Kupnja

Arheološki muzej Naron (AMN) je u prosincu 2019. otkupio od gospodina Pere Borasa Bilog iz Vida dva kamena spomenika: donji dio tijeska s lokaliteta Bare (inv. oz. 8224) i kameni dekorirani stupac s lokaliteta Plivor (inv. oz. 8225). (T. Glučina)

1.2. Terensko istraživanje

Tijekom listopada, studenog i prosinca, uz povremene pauze, provedeno je arheološko istraživanje na lokalitetu Naron – južni bedem, k.č. 3811. Radovi su vršeni uz odobrenje nadležnog tijela. Voditelj radova je bio mr. sc. Toni Glučina, a zamjenik voditelja Konstanta Bukovac. Pri radovima je otvoreno pet sondi radi ustanovljavanja strukture i širine bedema. Sondiranjem su pronađeni ostaci suhozidanih struktura unutar zemljano-kamenog nasipa gradskih zidina te zidanih struktura u dvije sonde neposredno sjeverno uz zidine. Ukupno je prikupljeno 207 vrećica pokretnih nalaza i uzoraka (keramika, metal, kamen, kost, žbuka). Nakon dokumentiranja sve sonde su zatrpane. (T. Glučina, K. Bukovac, I. Bukovac)

Pri obilasku lokaliteta k.č. 164 prikupljen je jedan metalni nalaz. (I. Bukovac)

U siječnju se u Opuzenu obišlo nekoliko lokacija u Podgradini i utvrda Brštanik. Na više lokacija su evidentirani amorfnalazi rimskodobne keramike koji nisu prikupljeni. (T. Glučina)

U siječnju su s Brankom Borasom Kusom iz Vida obišena mjesta Vid i Tuzbelj radi evidentiranja kamenih natpisa i drugih spolija ugrađenih u kamene kuće. (T. Glučina)

Tijekom siječnja i veljače je provedeno rekognosciranje dijela korita Neretve u Kominu. Rekognosciranje su proveli djelatnici Arheološkog muzeja Zadar, a pronađena arheološka građa je nakon obavljenih radova donesena u AMN na desalinizaciju. (T. Glučina)

U travnju su djelatnici AMN obišli prostor oko crkve sv. Vida, osobito poljoprivrednu parcelu Ivica Ike Ramića Brke na kojoj se, prema dostupnim informacijama, tijekom 2018. radio duboki iskop mehanizacijom. U iskopanoj zemlji su pronađeni ulomci antičke keramike i srednjovjekovnog stakla te dva antička kamena ulomka (inv. oz. 8228–8229). (T. Glučina, K. Bukovac, I. Bukovac)

U svibnju je na dojavu gospodina Javorka Šumana iz Komina izvađena iz Neretve amfora kojoj nedostaje dno i noga (inv. oz. 8230). Amfora je evidentno s dna Neretve, a pronađena je u plitkoj vodi na kamenom nasipu nastalom prilikom proširenje obale, kod križanja ulica Obala Stjepana Radića i Bana Josipa Jelačića. (T. Glučina)

U rujnu je napravljen pregled poljoprivrednih površina u Vidu na predjelu Doci (T. Glučina, I. Bukovac)

1.3. Darovanje

U veljači je predsjednik Udruge za promicanje zaštite prirodne i kulturne baštine Neretve Baštinik gospodin Markica Vuica iz Metkovića poklonio Muzeju tri komada prapovijesne keramike. Keramika je prikupljena kao površinski nalaz pri obilasku spiljskih lokaliteta na području doline Neretve koje su članovi Udruge izvršili u sklopu projekta izrade katastra speleoloških objekata. (T. Glučina)

U travnju je gospodin Pero Boras Bili iz Vida poklonio Muzeju profilirani kameni ulomak s ostacima slova (inv. oz. 8226) pronađen u izbačenoj zemlji kod sv. Vida u blizini zemljišne parcele Ivica Ike Ramića Brke, a u kasnije te godine ulomak arhitektonske dekoracije s prikazom cvijeta (inv. oz. 8227). (T. Glučina)

U travnju je gospodin Marinko Tomasović, ravnatelj Gradskog muzeja Makarska predao Muzeju deset keramičkih nalaza prikupljenih prilikom rekognosciranja kod utvrde Brštanik u Opuzenu. (T. Glučina)

U srpnju je gospodin Mijo Ilić Miće iz Vida poklonio Muzeju osam kamenih ulomka, ulomke jednog metalnog i jednog keramičkog predmeta s otiskom pečata. (T. Glučina)

U rujnu je gospodin Žarko Markota iz Vida Muzeju poklonio kameni spomenik s natpisom pisanim arapskim pismom. (T. Glučina)

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Redovito očitavanje uređaja za praćenje mikroklimatskih uvjeta u prostorima AMN i čuvaonice AMN. (Vedran Kundić)

Tijekom godine redovito su održavani arheološki lokaliteti: sjeverne i zapadne gradske zidine, južne gradske zidine u Popovim barama, lokalitet kod crkve sv. Vida, crkva u Erešovim barama te okoliš Muzeja. (I. Bukovac)

Redovno održavanje, nadgledanje i prozračivanje stalnog postava. (I. Bukovac)

U srpnju je zbog prodora vlage izvršena sanacija sljubnica staklenih ploča nad mozaikom prezentiranim pod staklom na muzejskoj terasi te su dodane zakačke na roletne prozora ureda kustosa i tajnice ustanove. Radove je izvela tvrtka 3M iz Metkovića.

2.2. Konzervacija

Tijekom godine izvršeni su radovi konzervacije metalnih nalaza iz donacije Huzek. Radovi su financirani sredstvima Ministarstva kulture. Izvođač radova je bio Međunarodni centar za podvodnu arheologiju u Zadru. Prethodno odobrenje od nadležnog Konzervatorskog odjela u Dubrovniku ishodovao je AMN. Voditelj ugovorenog posla je bila viši konzervator-restaurator Antonija Jozić, dipl. ing. Radovi su izvršeni na arheološkim metalnim nalazima koje je Muzeju tijekom 2016. i 2017. godine donirao gospodin Zlatko Huzek iz Zagreba. Od toga je 299 nalaza bilo izrađeno od slitine bakra, a jedan od željeza. (K. Bukovac)

U razdoblju od svibnja do rujna izvršeni su konzervatorski radovi na 30 brončanih i četiri željezna nalaza za potrebe izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine*. Konzervaciju je izvršila vanjska suradnica Kristina Ivković iz Zadra. (T. Glučina)

Tijekom srpnja i kolovoza izvršena je konzervacija 38 staklenih predmeta za potrebe izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015.* Radove je izvršio vanjski suradnik, viši restaurator i kustos Šime Perović. (K. Bukovac)

Tijekom listopada izvršeni su radovi konzervacije najugroženijeg dijela južnog bedema Narone, k.č. 3811, k.o. Vid. Radovi su financirani sredstvima Ministarstva kulture. Izvođač radova je bila tvrtka Neir d.o.o. Prethodno odobrenje od nadležnog Konzervatorskog odjela u Dubrovniku ishodovao je AMN. Nadzor radova je vršila viša stručna savjetnica Marta Perkić iz Konzervatorskog odjela u Dubrovniku. Ovogodišnjim radovima je bilo obuhvaćeno otprilike 60 % ukupne površine bedema, i to kapa i vanjska strana prve razine te lice, gornji dio kape druge razine i lice, strukture i kapa spoja bedema i kule. Ovim radovima dovršena je konzervacija južnog bedema s vanjske strane. Provedeni radovi su fotodokumentirani. (T. Glučina, K. Bukovac, I. Bukovac)

Od rujna do prosinca izvršena je konzervacija 146 brončanih novaca iz muzejskog fundusa. Konzervaciju je izvršila vanjska suradnica Kristina Ivković iz Zadra. (T. Glučina, K. Bukovac)

Obrada arheoloških nalaza za potrebe programa Forum Naronitanum II – Keramika. Voditeljica stručne obrade nalaza s lokaliteta Forum i Gornje njive je diplomirana arheologinja i povjesničarka umjetnosti Miroslava Topić.

U razdoblju od siječnja do svibnja nastavljena je obrada arheoloških nalaza s lokaliteta Taberna. Razvrstavanje nalaza prema materijalu od kojega su izrađeni (freska, kost i školjke, kost, mozaik, keramika, metal, staklo i kamen). Čišćenje nalaza od stakla, kamena i keramike vodom i mekom četkicom. Lijepljenje 21 komada keramičkih nalaza. Izrada konzervatorsko-restauratorskih lista za obrađene predmete (67 lista).

Tijekom srpnja provedeno je čišćenje keramičkih svjetiljki. Provedeni su sljedeći radovi: čišćenje mehanički (2 ulomka), ultrazvučnom iglom (1 ulomak), tamponima vate navlaženim u alkoholu (1 ulomak) i lijepljenje (4 predmeta). (V. Kundić)

Tijekom studenog i prosinca provedena je obrada amfora. Provedeni su sljedeći radovi: čišćenje pregrijanom vodenom parom (1 predmet) i lijepljenje (4 predmeta). (V. Kundić)

U razdoblju od svibnja do kolovoza provedena je konzervatorska obrada prapovijesne keramike. Izvršeni su sljedeći radovi: čišćenje tamponima vate navlaženim u alkoholu (257 ulomaka), fiksiranje ulomaka otopinom paraloida u acetonu (257 ulomak) i lijepljenje (3 komada). (V. Kundić)

U razdoblju od kolovoza do studenog provedena je obrada nalaza za potrebe izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine*.

- Freske. Mehaničko čišćenje skalpelom i špatulicom (7 ulomaka). Čišćenje lica tamponima vate navlaženim u alkoholu (8 ulomaka). Fiksiranje poledine ulomaka otopinom paraloida u acetonu (8 ulomaka).
- Kamen. Uzorkovanje i uklanjanje kazeinskog ljepila s kamenog predmeta (1 predmet). Čišćenje vodom i mekom četkicom (2 predmeta). Čišćenje pregrijanom vodenom parom (7 predmeta). Čišćenje mehanički skalpelom (1 predmet). Mehaničko čišćenje dljetima za obradu kamena (1 predmet). Čišćenje ultrazvučnom iglom (2 predmeta). Mehaničko čišćenje tehnikom mikro pjeskarenja (3 predmeta).
- Keramika. Mehaničko čišćenje (35 ulomaka). Čišćenje pregrijanom vodenom parom (44 ulomka). Čišćenje tamponima vate navlaženim u alkoholu (2 ulomka). Čišćenje ultrazvučnom iglom (1 ulomak). Lijepljenje (4 predmeta). Konsolidacija stijenki otopinom paraloida u acetonu (20 ulomka).
- Izrada konzervatorsko-restauratorskih lista predmeta obrađenih za potrebe izložbe (65 lista). (V. Kundić)

Tijekom godine redovito je mijenjana voda u kadama za desalinizaciju keramičkih nalaza pronađenih prilikom rekognosciranja korita Neretve u Kominu.

Preliminarno je vodom i mehanički čišćena naknadno pronađena amfora iz Komina te stavljena na desalinizaciju. (V. Kundić)

Tijekom srpnja i kolovoza provedeno je preliminarno čišćenje vodom i mekom četkicom dva otkupljena kamena predmeta. Provedena je i priprema za čišćenje vodom i mekom četkicom kamenih ulomaka (17 gajbi) te tri darovana kamena ulomka (jedan predmet je tretiran asepsolom) koje je proveo Ivica Bukovac, muzejski tehničar-pripravnik AMN. (V. Kundić, I. Bukovac)

2.3. Restauracija

Zdenka Vrgoč iz obrta Krakle iz Zadra je od lipnja do rujna rekonstruirala sedam keramičkih posuda za potrebe izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine* (K. Bukovac)

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

U inventarnu knjigu (računalna baza M++), Antička zbirka, upisano je 8 kamenih predmeta (inv. oz. 7794–7802). Inventarizaciju je pripremio viši kustos Toni Glučina, a upis u bazu te inventarizaciju još 4 metalna predmeta (inv. oz. 7837–7840) provela je kustosica K. Bukovac.

U inventarnu knjigu (računalni baza M++), Numizmatička zbirka, upisana su 64 komada novca iz donacije Huzek (inv. oz. 7499–7522, 7803–7835, 7841–7847). Predmete je inventarizirala K. Bukovac.

U inventarnu knjigu (računalni baza M++), Novovjekovna zbirka, upisan je jedan metalni predmet (inv. oz. 8219). Predmete je inventarizirala K. Bukovac.

U inventarnu knjigu (računalni baza M++), Pretpovijesna zbirka, upisano je 14 keramičkih predmeta (inv. oz. 7848–7861). Predmete je inventarizirala K. Bukovac.

Za potrebe izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine* kustosica Konstanta Bukovac je inventarizirala 157 keramičkih (inv. oz. 7862–7945, 7947–7982, 7984–8011, 8013–8021) i 11 staklenih predmeta (inv. oz. 7946, 7983, 8012, 8070–8077). Viši kustos Toni Glučina inventarizirao je 19 metalnih (inv. oz. 7993, 8029–8032, 8035–8048) i 8 kamenih predmeta (inv. oz. 8022–8028, 8056), jedan koštani predmet (inv. oz. 8034) i 7 ulomaka obojene žbuke (inv. oz. 8049–8055).

3.2. Katalog muzejskih predmeta

Osim osnovnih podataka za inventarizaciju redovito su u bazu M++ upisivani podaci o predmetima za katalog muzejskih predmeta.

3.3. Fototeka

Fotografiranje zatečenog stanja nalaza te svih faza konzervatorsko-restauratorskih radova provedenih na materijalu u konzervatorsko-restauratorskoj radionici AMN i sortiranje fotografija po folderima (3043 fotografije). (Vedran Kundić)

Fotodokumentacija ovogodišnjih radova na terenu i terenskih istraživanja. Snimljeno je ukupno 247 digitalnih fotografija. (K. Bukovac)

Fotodokumentacija otvaranja izložbe *Staklo kasnog srednjeg i novog vijeka iz zadarskih muzeja* te obrada fotografija (41 fotografija). (Vedran Kundić)

Fotodokumentaciju izložbe i otvorenja izložbe *Staklo kasnog srednjeg i novog vijeka iz zadarskih muzeja* te obradu fotografija napravio je Marin Veraja. (74 fotografije)

Fotodokumentaciju izložbe i otvorenja izložbe *Astralni simbolizam u vučedolskoj kulturi i predavanja Nebo iznad Vučedola prije 5000 godina* te obradu fotografija napravio je Marin Veraja. (111 fotografija)

Fotodokumentaciju izložbe i otvorenja izložbe dječjih radova *Rimski jelovnik. Što su jeli stari Rimljani?* te obradu fotografija napravio je Marin Veraja. (59 fotografija)

Fotodokumentaciju izložbe i otvorenja izložbe dječjih radova *Velika Mrdakovica. Rezultati najnovijih arheoloških istraživanja (2011. – 2013.)* te predavanja *Uloga gastronomije u rimskoj civilizaciji* te obradu fotografija napravio je Marin Veraja. (117 fotografija)

Fotodokumentaciju izložbe i otvorenja izložbe *Abrakadabra. Magija i praznovjerje u starom vijeku kroz fundus Arheološkog muzeja Zadar* te obradu fotografija napravio je Marin Veraja. (101 fotografija)

Fotodokumentaciju izložbe i otvorenja izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine* te obradu fotografija napravio je Marin Veraja. (88 fotografija)

Fotodokumentaciju radionice *Mala forenzička radionica i Otisak prsta* te obradu fotografija napravili su djelatnici Arheološkog muzeja Naroni, voditelji radionice i učiteljica Marijana Curić. (25 fotografija)

3.5. Videoteka

Muzejski restaurator Vedran Kundić je izradio animaciju za potrebe manifestacije Noć muzeja 2019. (<https://vimeo.com/316080018>)

Marin Veraja iz Veraja studio Metković je snimio i izradio promotivni video povodom obilježavanja Međunarodnog dana muzeja.

Marin Veraja iz Veraja studio Metković je izvršio montažu videoprojeksije za potrebe izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015.*

3.6. Hemeroteka

Pretragom tiskovina i mrežnih stranica pronađena je ukupno 50 članaka o djelatnostima Arheološkog muzeja Naroni u 2019. godini. (S. Viskiće, A. Taslak Prusac)

U listopadu je gospodin Mijo Ilić Miće iz Vida poklonio Muzeju šest novinskih članaka vezanih uz izgradnju Arheološkog muzeja Naroni. (T. Glučina)

3.7. Planoteka i fond dokumentacijskih crteža

U lipnju je iz arhiva izlučeno 9 crteža lucerni i 11 crteža amfora prema uputama Miroslave Topić, stručne voditeljice obrade arheoloških nalaza s lokaliteta Forum i Gornje njive, a crteži su predani kustosici Sandi Viskiće, u dokumentaciju AMN. (Vedran Kundić)

U kolovozu su na dva eksterna hard diska presnimljeni crteži, koji su izrađeni u sklopu trogodišnjeg programa *Forum i Gornje njive (2013. – 2015.)*. Crteži su predani u tajništvo AMN za potrebe prilagodbe dokumentacije za objavu u publikaciji *Forum Naronitanum II – Keramika*. (Vedran Kundić)

U listopadu je provedeno sjenčenje (točkanje) crteža kamenog predmeta za potrebe izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine*. (Vedran Kundić)

Tijekom rujna i listopada Valerija Medić iz Brela je izradila tehničku dokumentaciju – crtanje 232 predmeta iz muzejskog fundusa za potrebe izložbe i kataloga *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine*. (K. Bukovac)

U prosincu su u fond dokumentacijskih crteža dodani nacrti s ovogodišnjeg terenskog istraživanja u Vidu. Radi se o ukupno 22 nacrtu. Crteže je izradila tvrtka Kaukal iz Splita. (K. Bukovac)

Tijekom godine računalno je nacrtano 15 crteža, a provedena je računalna prilagodba na 707 postojećih crteža. (S. Viskiće)

Od Državne geodetske uprave i područnog ureda za katastar u Metkoviću nabavljene su geodetske podloge prostora k.o. Vid u kolovozu i rujnu za potrebe izrade karata i prilagodbe nacrtu za potrebe izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine*. (K. Bukovac)

3.9. Ostalo

U računalni program M++, Knjiga izlaska, upisano je 80 predmeta (IZL-552/2019 – IZL-631/2019). (K. Bukovac)

U računalni program M++, Knjiga ulaska, upisano je 235 predmeta (IZL-609/2018 – IZL-844/2019). (K. Bukovac)

U računalni program S++, Izložbe, upisana su 44 predmeta (IZL-1/2010 – IZL - 44 /2019) (S.Viskić)

U računalni program S++, Posebna događanja, upisano je 66 predmeta (DOG-1/2007-DOG-66/2019) (S.Viskić)

U računalni program S++, Pedagoška djelatnost, upisano je 29 predmeta (PED-1/2008-PED-29/2019) (S.Viskić)

U računalni program S++, Izdavačka djelatnost, upisan je 201 predmet (IZD-1/2007-PED-201/2019) (S.Viskić)

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Tijekom godine za potrebe priručne muzejske knjižnice prikupljeno je ukupno 176 naslova (109 naslova međuknjižničnom razmjenom, 33 naslova darovanjem, 38 naslova kupnjom, 6 muzejskih izdanja). (K. Bukovac)

4.2. Stručna obrada knjižničkog fonda

U program K++ upisan je, uz pomoć tvrtke Link2, dio knjižničkog fundusa. Radi se ukupno o 479 jedinica koji su upisani u zbirke: Knjižnica (196), Zbirka periodike (170) i Zbirka separata (113).

4.3. Zaštita knjižnične građe

Tijekom revizije knjižnice prostor za pohranu knjiga je reorganiziran tako da su u njemu ostali prvi primjerci periodika i publikacija s temama iz antičke arheologije. Zbog nedostataka mjesta na policama knjižnice tijekom revizije su svi prvi primjerci publikacija s temama iz prapovijesne i srednjovjekovne arheologije prebačeni u ured kustosa. Sve ostale

publikacije su pregledane, popisane i spakirane u kartonske kutije radi pohrane u depou. (T. Glučina, K. Bukovac)

4.4. Služba i usluge za korisnike

Građa knjižnice, osim djelatnicima muzeja, bila je dostupna i drugim korisnicima za izradu znanstvenih, stručnih, seminarskih i diplomskih radova. (T. Glučina, K. Bukovac)

4.5. Ostalo

Tijekom siječnja i veljače provedena je revizija muzejske knjižnice. (K. Bukovac, T. Glučina, M. Bebić)

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Muzejski predmeti su obrađivani u računalnom programu M++ te su osim osnovnih identifikacijskih upisani i drugi podatci vezani uz stručno-znanstvenu obradu nalaza. (T. Glučina, K. Bukovac)

Tijekom pripreme i realizacije izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine* proveden je izbor građe iz muzejskog fundusa. (T. Glučina, K. Bukovac)

6.4. Ekspertize

Za potrebe otkupa dva kamena spomenika (inv. oz. 8224 – 8225) izrađene su dvije ekspertize. (T. Glučina)

6.5. Posudbe i davanje na uvid

U siječnju su dostavljene fotografije Vida i muzeja gospođi Vlasti Klarić iz Ministarstva turizma za potrebe prezentacije kulturne rute rimskog naslijeđa Jadransko-jonske regije, dozvoljena je posudba dokumentacije za potrebu izrade seminarskog rada Lidiji Prusac i fotografiranje muzeja Domagoju Kešini. (T. Glučina)

U veljači je odobreno snimanje za NTV muzeja Ivici Popoviću. (T. Glučina).

U ožujku je Valibola Paavo dobio dozvolu za snimanje muzeja radi objave u publicističke svrhe u TV emisiji. (T. Glučina).

U svibnju je tvrtki John Wiley & Sons za potrebe izdanja teksta o Dalmaciju, autora dr. sc. Dina Demichelia, ustupljena fotografija Augusteuma i stalnog muzejskog postava. Također je Jurjani Kučić iz Nizozemske dozvoljeno snimanje u muzeju za potrebe učeničkog rada. (T. Glučina)

U kolovozu su Udruzi Dobra iz Metkovića za potrebe tiska kulinarsko-turističkog vodiča *Putovima malih mjesta* ustupljene fotografije Arheološkog muzeja Naron, crkve sv. Vida, Erešove kula, kuće Markota i kuće Bukavac-Šiljeg. (K. Bukovac)

U rujnu je odobreno snimanje muzeja prof. Marini Nikolić iz OŠ Stjepana Radića iz Metkovića za potrebe projekta *Škola fotografije*. (T. Glučina)

U studenom je ustupljena fotografija natpisa, inv. oz. 1194, doc. dr. sc. Ivanu Matijeviću radi objave u studiji o vojnicima u uredu rimske provincije Dalmacije. (K. Bukovac)

Tijekom godine su dostavljani podaci prof. dr. sc. Emiliju Marinu za potrebe objave u publikaciji o naronitanskim epigrafskim spomenicima. (T. Glučina).

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Sudjelovanje bez izlaganja na 3. stručnom skupu dokumentarista Hrvatske na temu *Pravilnici i standardi*, koji se održao u Varaždinu od 16. do 18. listopada 2019. godine. (S. Viskiće)

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Za List župe Gospe Snježne, broj 24, napisan je tekst o manifestaciji *Rimska noć u Naroni* (<https://www.vid.hr/zupni-list/24broj/24listGS.pdf>). (T. Glučina)

Tijekom godine napisana su preliminarna izvješća o rezultatima istraživanja provedenog 2019. godine koje će biti objavljena u Hrvatskom arheološkom godišnjaku. (T. Glučina, K. Bukovac)

Za potrebe kataloga izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine* napisani su tekstovi: *Legalizacija nezakonito izgrađenih građevina, Metodologija iskopavanja, Arhitektura, Grobovi i Keramika i staklo* (u tisku). (K. Bukovac)

Za potrebe kataloga izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015.godine* napisani su tekstovi: *Predgovor i Metal, kamen kost i obojena žbuka* (u tisku). (T. Glučina)

6.8. Stručno usavršavanje

5. – 7. ožujka u organizaciji Dubrovačko-neretvanske županije u Dubrovniku je organizirana trodnevna radionica pod nazivom *Heritage Interpretation Manual – predstavljanje projekta HERCULTOUR i Priručnika za interpretaciju baštine* na kojoj su sudjelovale kustosica Konstanta Bukovac i Ana Taslak Prusac.

13. ožujka u Opuzenu je organizirana radionica pod nazivom *Marketing i brendiranje Neretve* na kojoj su sudjelovali Toni Glučina i Ana Taslak Prusac.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Prilikom uređenja zavičajne zbirke u Pločama u razdoblju od ožujka do srpnja pružena je stručna pomoć vezano uz uređenje postava Zavičajne zbirke grada Ploča. (T. Glučina)

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

Urednički poslovi na katalogu izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015.* (K. Bukovac)

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

- Član Hrvatskog arheološkog društva (T. Glučina, K. Bukovac)
- Član Hrvatskog muzejskog društva (T. Glučina)

- Član ICOM-a (T. Glučina)

6.12. Informatički poslovi muzeja

Nastavljena je suradnja s tvrtkom Link2 vezano uz održavanje programa M++, S++ i K++.

6.13. Ostalo

Postavljanje animacije izrađene za potrebe manifestacije Noć muzeja 2019. na internet (<https://vimeo.com/316080018>). (Vedran Kundić)

Osmišljavanje i organizacija programa za *Noć muzeja 2019*. U skladu s nacionalnom temom *Muzeji – Inovacije i digitalna budućnost* osmišljen je program kojim se u muzej željelo privući mlađu publiku. Uz zabavne sadržaje prezentirani su najvažniji eksponati iz stalnog postava. (T. Glučina, K. Bukovac)

Organizacija događanja povodom obilježavanja Međunarodnog dana muzeja te osmišljavanja programa i organizacija događanja vezanih uz *24. Edukativnu muzejsku akciju (PRE)HRANA*. (T. Glučina)

9. prosinca u Arheološkom muzeju u Splitu, u Tusculumu u Solinu kustosica Konstanta Bukovac i ravnatelj Toni Glučina nazočili su sastanku muzejskih djelatnika na temu obrade arheološke građe u muzejima (inventarizacije) i drugim pitanjima vezanim za matičnost.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Izložbe organizirane u AMN.

Naziv izložbe: **Staklo kasnog srednjeg i novog vijeka iz zadarskih muzeja**

Organizatori: AMN i Muzej antičkog stakla

Mjesto održavanja i prostor: AMN

Vrijeme trajanja: 15. veljače 2019. – 15. ožujka 2019.

Autori stručne koncepcije: Šime Perović Vedrana Jović Gazić

Autori likovnog postava: Vedrana Jović Gazić, Šime Perović

Opseg: 100 eksponata, 16 panoa

Vrsta: arheološka, tematska

Tema: Izložba je zamišljena kao svojevrsni uvodnik u problematiku proizvodnje, distribucije i praktične primjene stakla u post-antičkim razdobljima na istočnoj jadranskoj obali, na primjeru zadarskog područja, prvenstveno prostora samoga grada. Temelji se na dostupnom, mahom slabije poznatom ili neobjavljenom arheološkom materijalu koji je pohranjen u Muzeju antičkog stakla u Zadru, te se obrađuje u sustavu Zbirke srednjovjekovnog i novovjekovnog stakla (zbirka u nastajanju), te studijskom materijalu iz Narodnog muzeja Zadar, koji je Muzeju antičkog stakla povjeren radi detaljnije stručne i restauratorske obrade. Osim toga iz fonda Narodnog muzeja izdvojeno je dodatnih 20-ak bolje sačuvanih predmeta kojima je vizualno i tematski upotpunjen postav izložbe. U selekciju eksponata uključeno je i nekoliko cjelovitih staklenih predmeta (okulusi i čaša na visokoj nozi u formi lavlje glave) posuđenih i iz fonda Zavičajnog muzeja u Biogradu na Moru, točnije iz *Zbirke tereta potopljenog broda iz XVI. stoljeća* (kod Gnalića). Kao dopuna tematskoj cjelini s nalazima iz podmorskih lokaliteta izložena je manja skupina materijala s koločepskog brodoloma kod rta Ratac, koji je također na privremenoj pohrani u Muzeju antičkog stakla u Zadru. Ukupno, izložena staklena građa razdoblja 15. – 17. stoljeća sa zadarskog područja sugerira zaključak o rasprostranjenosti upotrebi staklenih izrađevina u različitim kontekstima (sakralnom, fortifikacijskom ili stambenom), koja je sukladna standardima zabilježenim u ostalim dijelovima Europe. Nema potvrda moguće lokalne staklarske proizvodnje, no iznimno su dobro dokumentirani trgovački putovi, prvenstveno sa staklarskim centrima *Presvijetle Republike*. Otvaranje izložbe prati i kratki *deplijan* izložbe.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

Koordinator: Toni Glučina

Naziv izložbe: **Astralni simbolizam u vučedolskoj kulturi**

Organizatori: AMN i Muzej Vučedolske kulture

Mjesto održavanja i prostor: AMN

Vrijeme trajanja: 28. ožujka 2019. – 10. svibnja 2019.

Autorica stručne koncepcije: Mirela Hutinec, Aleksandar Durman i Darko Puharić

Autor tekstova: Aleksandar Durman

Opseg: 30 eksponata, 12 panoa, 1 video projekcija

Vrsta: arheološka, tematska, pokretna

Tema: Cilj izložbe je kroz suvremeno i zanimljivo interpretirane astralne simbole na vučedolskoj keramici, posjetiteljima približiti i promovirati arheologiju, te astronomiju koja

je kao znanost prilično zapostavljena. Na izložbi se prezentira prvo piktografsko pismo kojim su se služili Vučedolci, a koje je prof. dr. sc. Aleksandar Durman iščitao s bogato dekoriranih keramičkih posuda. Događaj koji su Vučedolci zabilježili na vučedolskoj terini, a koji je 2000 godina kasnije u Odiseji zabilježio Homer, koji nebeskim komponentama pridružuje božanske likove / Mars – Ares, Venera – Afrodit, nevidljiva mreža – Plejade, te nebeski lovac Orion – Hefest / na Vučedolu je označen ljudskom žrtvom u slavu vučedolskog boga vatre, koji je imao svoje zemaljske zastupnike, a povod je mogao biti rijedak nebeski događaj u kojemu je i taj bog sudjelovao. Uoči otvorenja izložbe održano je prigodno predavanje prof. dr. sc. Aleksandra Durmana pod nazivom *Nebo iznad Vučedola prije 5000 godina*.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

Koordinator: Toni Glučina

Naziv izložbe: **Što su jeli stari Rimljani?**

Organizator: AMN

Mjesto održavanja i prostor: AMN

Vrijeme trajanja: 17. 5. 2019. – 28. 05. 2019.

Autor programa: Toni Glučina

Autori likovnog postava: Marija Senta, Nediljka Penović i Ante Leko

Opseg: 50 radova, 8 plakata

Vrsta: edukativna

Tema: Izložba dječjih i učeničkih radova pod nazivom *Što su jeli stari Rimljani?* otvorena je uoči obilježavanja Međunarodnog dana muzeja 18. svibnja 2019. godine. U okviru edukativne muzejske akcije pod nazivom (PRE)HRANA u organizaciji Sekcije za muzejsku pedagogiju i kulturnu akciju pri Hrvatskom muzejskom društvu u matičnim i područnim dječjim vrtićima, osnovnim i srednjim školama u Metkoviću, Opuzenu i Pločama proveden je program pod nazivom *Rimski jelovnik. Što su jeli stari Rimljani?* Djeca i učenici su sa svojim mentorima tijekom akcije učili kroz igru i radionice o prehrani starih Rimljana, a nastali radovi (u različitim formama i tehnikama) su objedinjeni i izloženi u AMN. Prilikom otvorenja izložbe učenici srednjih škola upoznali su prisutne s rezultatima njihovih istraživanja o prehrani bogatih i siromašnih Rimljana te vojnika i gladijatora.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

Naziv izložbe: **Velika Mrdakovica. Rezultati najnovijih arheoloških istraživanja (2011. – 2013.)**

Organizatori: AMN i Muzej grada Šibenika

Mjesto održavanja i prostor: AMN

Vrijeme trajanja: 18. svibnja 2019. – 15. srpnja 2019.

Autori stručne koncepcije: Toni Brajković

Autori likovnog postava: Toni Brajković

Opseg: 74 eksponata, 8 panoa

Vrsta: arheološka, tematska, edukativna

Tema: Izložba je nastala kao rezultat višegodišnjih kontinuiranih iskapanja na nekropoli liburnsko-rimskog lokaliteta na padini Velike Mrdakovice u zaleđu Vodica. Otkrivani vrijedni nalazi značajni su za upoznavanje kulturno povijesnog nasljeđa vodičkog kraja na kojem će se temeljiti budući kulturno turistički razvoj Vodica. Istraživanja su Veliku Mrdakovicu smjestila u značajno arheološko nalazište Hrvatske. Naime, nakon tri desetljeća duge stanke u istraživanjima ovog golemog arheološkog pretpovijesnog i antičkog lokaliteta, Muzej grada Šibenika je uz financijsku pomoć Grada Vodica, prije šest godina ponovno pokrenuo istraživanja za vrijeme kojih je pronađeno i istraženo petnaest grobova. Istraživanja su urodila nevjerojatno bogatim i jedinstvenim, tipološki različitim nalazima od više vrsta materijala: metala, kosti, keramike i stakla, najvećim dijelom uvozne provenijencije. Istaknuto mjesto svakako zauzima pužoliki stakleni riton, jedan od osamnaest pronađenih u cijelom svijetu, ili, ako gledamo podgrupe ovoga tipa, onda deveti primjerak jedne od dviju poznatih podgrupa.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

Koordinator: Toni Glučina

Naziv izložbe: Abrakadabra. Magija i praznovjerje u starom vijeku kroz fundus Arheološkog muzeja Zadar

Organizatori: AMN i Arheološki muzej Zadar

Mjesto održavanja i prostor: AMN

Vrijeme trajanja: 19. srpnja 2019. – 9. rujna 2019.

Autori stručne koncepcije: Kornelija A. Giunio

Autori likovnog postava: Kornelija A. Giunio

Opseg: 150 eksponata, 14 pano

Vrsta: arheološka, tematska, edukativna

Tema: Gostujuća izložba Arheološkog muzeja Zadar predstavlja oko 150 predmeta vezanih uz razvoj magije, mistične vještine kojom su ljudi od davnina nastojali steći natprirodne

sposobnosti i tako postići željene rezultate. Predmeti su s različitih lokaliteta i vremena pronalaska kojima su posjetitelji izložbe dobili uvid u tajanstvenu i sveobuhvatnu umjetnost magije u antičkom Rimu. Ova intrigantna tema približava posjetiteljima praznovjerje koje nastaje iz straha i ne može se u antici odvojiti od religije. Magija i religija međusobno su ovisne, imaju isto ishodište i nastale su istodobno jedna iz druge, te ih je teško razgraničiti. U antici je većina ljudi vjerovala u magiju, duhove, nadnaravne poruke. Iako je praznovjerje u antici prodrlo u sve slojeve društva, ipak su praznovjerniji bili siromašniji, dok je astrologija i vjerovanje u utjecaj nebeskih tijela na sudbine ljudi bila popularna među carevima.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

Koordinator: Toni Glučina

Naziv izložbe: Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine

Organizator: AMN

Mjesto održavanja i prostor: AMN

Vrijeme trajanja: 19. listopada 2019. – 09. veljače 2020.

Autori izložbe: Konstanta Bukovac, Toni Glučina

Autor likovnog postava: Toni Glučina

Opseg: 80 eksponata, 2 didaktičke igračke, 6 panoa, 1 video projekcija

Vrsta: arheološka, edukativna, tematska

Tema: Ovom izložbom publici su prezentirani rezultati arheoloških iskopavanja provedenih tijekom 2014. i 2015. godine na prostoru antičke Narone. Djelatnici Arheološkog muzeja Narona proveli su više sondažnih iskopavanja unutar zaštićene arheološke zone, kako bi se ustanovili kulturni slojevi uz nezakonito sagrađene objekte. U arheološkim istraživanjima istražena je ukupno 21 sonda. U šest sondi su pronađeni ostatci antičke arhitekture, a u dvije kasnoantički i srednjovjekovni grobovi. Antički pokretni nalazi izrađeni od keramike, stakla, metala, kamena ili kosti, ulomci oslikanih fresaka te ostatci prehrane (životinjske kosti, ljušture morskih školjaka i puževe kućice) pronađeni su u svim sondama. Pokretne nalaze i uzorke moguće je okvirno datirati u četiri duža razdoblja: helenističko-kasnorepublikansko, carsko, kasnoantičko i srednjovjekovno doba. Rezultati ovih sondažnih istraživanja, iako mali opsegom, pridonose boljem poznavanju urbanističkoga rastera i svakodnevnoga života antičke Narone. Izložba je popraćena dvojezičnim katalogom.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

Izložbe AMN organizirane u drugim muzejima.

Naziv izložbe: **Zaštitna arheološka istraživanja na prostoru Općine Pojezerje**

Organizator: Arheološki muzej Zadar i AMN

Mjesto održavanja i prostor: Arheološki muzej Zadar

Vrijeme trajanja: 15. ožujka 2019. – 3. svibnja 2019.

Autorica izložbe: Konstanta Bukovac

Autorica likovnog postava: Konstanta Bukovac

Opseg: 73 eksponata, 3 didaktička pomagala, 8 panoa, 2 video projekcije

Vrsta: arheološka, edukativna, tematska

Tema: Ovom gostujućom izložbom Arheološki muzej Naron predstavlja zadarskoj publici izabrane nalaze iz Prapovijesne zbirke. Radi se o nalazima pronađenim pri zaštitnim istraživanjima provedenim pri gradnji autoceste A1 na prostoru Općine Pojezerje (Dubrovačko-neretvanska županija) 2012. godine. Na izložbi su predstavljeni osnovni podaci o tijeku i rezultatima istraživanja devet brončanodobnih kamenih gomila i jedne gradine te izabrani pokretni nalazi. Ova istraživanja uvelike nadopunjuju dosadašnje spoznaje o životu i smrti brončanodobnih stanovnika širega područja Donje Neretve i Dalmatinske zagore.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

Koordinator: Konstanta Bukovac.

Naziv izložbe: **Forum Naronitanum**

Organizator: Muzej vučedolske kulture i AMN

Mjesto održavanja i prostor: Muzej vučedolske kulture

Vrijeme trajanja: 29. lipnja 2019. – 29. kolovoza 2019.

Autori izložbe: Miroslava Topić, Toni Glučina

Autori likovnog postava: Miroslava Topić, Toni Glučina

Opseg: 192 eksponata, 13 panoa, 1 video projekcija

Vrsta: arheološka, edukativna, tematska

Tema: Izložbom *Forum Naronitanum* predstavljeni su rezultati arheoloških iskopavanja na lokalitetima Forum i Gornje njive u Vidu. Kronologija istraživanja i različite vremenske faze života na tim lokalitetima prikazani su na 12 panoa, koji su opremljeni dvojezičnim tekstualnim podacima na hrvatskom i engleskom jeziku te prikazima arhitektonske dokumentacije, fotografijama nastalim tijekom istraživanja, crtežima predmeta, 3D rekonstrukcijama arhitekture i pokretnih arheoloških nalaza. U sedam vitrina i na dva postolja

u obliku stola izložena su 192 eksponata, među kojima su različiti keramički, stakleni, koštani i metalni predmeti, koji pripadaju vremenu od 2. st. pr. Kr. do sredine 9. st. po. Kr. Pojedine posude u potpunosti su rekonstruirane, a umjesto nekih predmeta postavljene su njihove replike. Postav prati i videoprojeksija koja predstavlja svojevrsan hod kroz povijest Narone u navedenom razdoblju.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

Koordinator: Mirela Hutinec

Naziv izložbe: **Forum Naronitanum**

Organizator: Muzej grada Šibenika i AMN

Mjesto održavanja i prostor: Muzej grada Šibenika

Vrijeme trajanja: 6. rujna 2019. – 1. listopada 2019.

Autori izložbe: Miroslava Topić, Toni Glučina

Autori likovnog postava: Miroslava Topić, Toni Glučina

Opseg: 192 eksponata, 13 panoa, 1 video projekcija

Vrsta: arheološka, edukativna, tematska

Tema: Izložbom *Forum Naronitanum* predstavljeni su rezultati arheoloških iskopavanja na lokalitetima Forum i Gornje njive u Vidu. Kronologija istraživanja i različite vremenske faze života na tim lokalitetima prikazani su na 12 panoa, koji su opremljeni dvojezičnim tekstualnim podacima na hrvatskom i engleskom jeziku te prikazima arhitektonske dokumentacije, fotografijama nastalim tijekom istraživanja, crtežima predmeta, 3D rekonstrukcijama arhitekture i pokretnih arheoloških nalaza. U sedam vitrina i na dva postolja u obliku stola izložena su 192 eksponata, među kojima su različiti keramički, stakleni, koštani i metalni predmeti, koji pripadaju vremenu od 2. st. pr. Kr. do sredine 9. st. po. Kr. Pojedine posude u potpunosti su rekonstruirane, a umjesto nekih predmeta postavljene su njihove replike. Postav prati i videoprojeksija koja predstavlja svojevrsan hod kroz povijest Narone u navedenom razdoblju.

Korisnici: sve kategorije posjetitelja.

Koordinator: Toni Brajković

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

Promotivni deplijan s programom za događanje *Noć muzeja – DigitNarona*, format: 45 x 15 cm (preklopni), naklada: 100 primjeraka.

Deplijan izložbe *Staklo kasnog srednjeg i novog vijeka iz zadarskih muzeja*, format: 30 x 15 cm (preklopni), naklada: 100 primjeraka.

Plakat manifestacije *Rimska noć u Naroni – 2019.*, format: B1, naklada: 15 primjeraka; format A3, naklada: 50 primjeraka.

Plakat izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine*, format: B1, naklada: 15 primjeraka; format A3, naklada: 10 primjeraka.

Letak izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine*, format: A5 (obostrani), naklada: 100 primjeraka.

Tijekom godine tiskani su plakati (format: B1, naklada: po 15 primjeraka) za potrebe gostujućih izložbi: *Staklo kasnog srednjeg i novog vijeka iz zadarskih muzeja*; *Astralni simbolizam u vučedolskoj kulturi*; *Velika Mrdakovica. Rezultati najnovijih arheoloških istraživanja (2011. – 2013.)*; *Abrakadabra. Magija i praznovjerje u starom vijeku kroz fundus Arheološkog muzeja Zadar* i predavanja *Nebo iznad Vučedola prije 5000 godina*.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Tijekom godine održano je ukupno 196 vodstva po stalnom postavu. Od toga 120 za grupe učenika i studenata, 68 za grupe odraslih i umirovljenika te 8 specijalnih vodstava.

Sanda Viskić je održala ukupno 80 stručnih vodstava, od toga 72 na hrvatskom, 7 na engleskom i 1 na talijanskom jeziku.

Konstanta Bukovac je održala ukupno 71 vodstava, od toga 48 vodstava za djecu i učenike i 23 za odrasle.

Toni Glučina je održao ukupno 28 vodstava, od toga 23 na hrvatskom jeziku i 5 na engleskom jeziku.

Ana Taslak Prusac je održala ukupno 17 vodstava na hrvatskom jeziku.

11.2. Predavanja

28. ožujka, uoči otvorenja izložbe *Astralni simbolizam u vučedolskoj kulturi*, prof. dr. sc. Aleksandar Durman održao je u AMN prigodno predavanje pod nazivom *Nebo iznad Vučedola prije 5000 godina*, kojim je predstavio svoje znanstveno otkriće tematski vezano za izložbu.

18. svibnja, povodom obilježavanja Međunarodnog dana muzeja, organizirano je u AMN predavanje pod nazivom *Uloga gastronomije u rimskoj civilizaciji*, koje je održao poznati književnik i gastronomski stručnjak Veljko Barbieri.

26. srpnja, u okviru programa manifestacije *Rimska noć u Naroni*, organizirano je u AMN tematsko predavanje pod nazivom *Sudski procesi protiv upotrebe vještičarenja*, kojeg je održala dr. sc. Ivana Ožanić Roguljić.

11.3. Radionice i igraonice

2. veljače održana je 14. Noć muzeja. U okviru programa pod nazivom *Igre nekad i sad* održan je kviz *Kroz stalni postav* za sve uzraste i radionica *Rimski kalendar* za djecu. Za ostale posjetitelje na raspolaganju je bila multimedijalna interaktivna igraonica *Igre nekad i sad*, a za najmlađe posjetitelje igraonica *Baloni*. (T. Glučina, K. Bukovac)

24. Edukativna muzejska akcija, od 18. travnja do 18. svibnja 2019., provedena je u AMN u suradnji s predškolskim, osnovnoškolskim i srednjoškolskim ustanovama iz Metkovića, Opuzena i Ploča. U skladu s programom *Rimski jelovnik. Što su jeli stari Rimljani?* djeca i učenici su sa svojim mentorima istraživali rimska kulinarska umijeća i pripremali rimske specijalitete. Uoči Međunarodnog dana muzeja (17. svibnja) učenici su pod vodstvom

mentora prezentirali rezultate istraživanja te je otvorena i izložba dječjih radova pod nazivom *Što su jeli stari Rimljani?*. Voditelj programa i prezentacije bio je mr. sc. Toni Glučina, ravnatelj. Na Međunarodni dan muzeja održano je predavanje o hrani poznatog hrvatskog gastronomskog stručnjaka Veljka Barbierija. Potom je slijedio otvorenje gostujuće izložbe Muzeja grada Šibenika *Velika Mrdakovica. Rezultati najnovijih arheoloških istraživanja (2011. – 2013.)* i domjenak za koji su rimsku hranu pripremili i prezentirali učenici Srednje poljoprivredne i tehničke škole u Opuzenu s profesorom Mijom Čelićem. Za dovoz i odvoz učenika tvrtka Čazmatrans je donirala dvije besplatne vožnje.

Za vrijeme ovogodišnje *Rimske noći u Naroni* u organizaciji muzeja održane su sljedeće radionice: *Urokljivo oko, Izrada nakita od perli i Igraonica*. Radionice su izvele kustosice Konstanta Bukovac i Sanda Viskić uz pomoć vanjskih suradnica.

Dana 19. listopada, povodom otvorenja izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine*, u AMN je održana radionica pod nazivom *Mala restauratorska radionica*. Uz ostale na radionicama su sudjelovali učenici 4. razreda OŠ Stjepana Radića iz Metkovića (razrednica Marijana Curić). (K. Bukovac)

Dana 26. studenog za učenike osnovnih škola u AMN organizirane su radionice: *Mala forenzička radionica* i *Otisak prsta*. Radionice su izveli djelatnici Odjela za forenzičke studije Sveučilišta u Splitu, a uz ostale na radionicama su sudjelovali učenici 4. razreda OŠ Stjepana Radića iz Metkovića (razrednica Marijana Curić). (K. Bukovac)

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

Tijekom godine o svim događanjima koja su se održala u AMN obaviještene su elektroničkom poštom sve lokalne radio postaje, kulturne institucije i ustanove, srednje i osnovne škole te web portali koji sadrže vijesti iz kulture. (A. Taslak Prusac)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Tijekom godine na brojnim portalima su objavljivani pozivi na događanja u organizaciji AMN:

- 27. siječnja – najava programa Noć muzeja 2019. (portali LIKEmetković.hr, Metkovic-news.com, MetkovicNet.com; www.tzmetkovic.hr)
- 28. siječnja – najava programa Noć muzeja 2019. (portali Metkovic-news.com, www.srednja.hr)
- 31. siječnja – najava programa Noć muzeja 2019. (Soundset Ragusa radio)
- veljače – članak o Arheološkom muzeju Naroni (portal Leksikografskog zavoda Miroslava Krleže)
- veljače – članak o održanoj Noći muzeja 2019. (www.vid. hr).
- 11. veljače – najava izložbe *Staklo kasnog srednjeg i novog vijeka iz zadarskih muzeja* (Dubrovački vjesnik)
- 13. veljače – najava izložbe *Staklo kasnog srednjeg i novog vijeka iz zadarskih muzeja* (DUList)
- 15. veljače – o otvorenju izložbe *Staklo kasnog srednjeg i novog vijeka iz zadarskih muzeja* (portali LIKEmetković.hr, Metkovic-news.com; Radio delta, Radio Naroni, Radio Čapljina, HRT – Radio Dubrovnik)
- 26. ožujka – najava gostujuće izložbe *Astralni simbolizam u vučedolskoj kulturi i predavanja Nebo iznad Vučedola prije 5000 godina* (portal Rogotin.hr)
- 27. ožujka – intervju Marija Beusana o AMN (magazin.hrt.hr)
- 28. ožujka – najava gostujuće izložbe *Astralni simbolizam u vučedolskoj kulturi i predavanja Nebo iznad Vučedola prije 5000 godina*. (portali LIKEmetković.hr, Metkovic-news.com, MetkovicNet.com; www.tzmetkovic.hr, www.culturenet.hr; Radio Delta)
- travnja – najava gostujuće izložbe *Astralni simbolizam u vučedolskoj kulturi*. (Vučedol. Hr)
- travnja – najava gostujuće izložbe *Abrakadabra. Magija i praznovjerje u starom vijeku kroz fundus Arheološkog muzeja Zadar* u AMN. (Zadarski list)
- 18. travnja – članak i najava programa za Edukativnu muzejsku akciju, tema (PRE)HRANA (portali LIKEmetković.hr, MetkovicNet.com; www.tzmetkovic.hr; Radio Delta; www.culturenet.hr, www.vid. hr)
- 15. svibnja – najava te članak o otvorenju izložbe *Velika Mrdakovica. Rezultati najnovijih arheoloških istraživanja (2011. – 2013.)*. (portal LIKEmetković.hr, MetkovicNet.com; www.tzmetkovic.hr; Radio Delta, Vidonjac, www.culturenet.hr, www.vid. hr, Radio Ploče, Slobodna Dalmacija)

- 30. svibnja – članak o AMN u prilogu Najbolje od hrvatske arhitekture u zadnjih 18 godina (Jutarnji list – Dom i dizajn)
- 19. srpnja – najava gostujuće izložbe *Abrakadabra. Magija i praznovjerje u starom vijeku kroz fundus Arheološkog muzeja Zadar.* (radio.hrt.hr, Radio Delta; portali Arheologija.hr, Dubrovnik today; www.vidonjac.com; Zadarski list)
- 22. srpnja – članak o otvorenju gostujuće izložbe *Abrakadabra. Magija i praznovjerje u starom vijeku kroz fundus Arheološkog muzeja Zadar.* (Zadarski list)
- 24. srpnja – najava i poziv na Rimsku noć u Naroni. (Slobodna Dalmacija, Dubrovački vjesnik)
- 27. srpnja – članak o Rimskoj noći u Naroni (Slobodna Dalmacija)
- 28. srpnja – Tumuli u Dalmaciji – kontinuitet prisutnosti i značenja (CROSBİ)
- 22. kolovoza – članak o posjetu ministrice kulture Republike Hrvatske dr. sc. Nine Obuljen Koržinek AMN. (portali LIKEmetkovic, MetkovicNet.com; www.vid. hr)
- 23. kolovoza – obavijest o posjetu ministrice kulture Republike Hrvatske dr. sc. Nine Obuljen Koržinek AMN (www.min-kulture.hr)
- rujna – članak o izložbi *Forum Naronitanum* u Muzeju vučedolske kulture (Muzejska udruga istočne Hrvatske)
- listopada – članak Najbolje od hrvatske arhitekture u zadnjih 18 godina (www.zda.hr)
- 10. listopada – putopisna reportaža o AMN: *Arheološki dragulj na kućnom pragu* (Ero.tel)
- 18. listopada – popis sudionika 3. skupa muzejskih dokumentarista Hrvatske (www.hrmud.hr)
- 19. listopada – najava izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015.* (portali MetkovicNet.com, dubrovnik.today; www.mdc.hr)
- 27. listopada – članak o otvorenju izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine* (portal Arheologija.hr)
- 30. listopada – Dodatak: Popis muzeja u Hrvatskoj, spomen Muzeja Narona (Wikipedia)

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

Tijekom godine na portalima su objavljivani pozivi na događanja u organizaciji AMN te su različitim medijima davane izjave:

- 31. siječnja – gostovanje na Radio Delta povodom Noći muzeja. (T. Glučina)
- veljače – izjava za Radio Čapljina povodom Noći muzeja. (T. Glučina)
- 11. veljače – izjava za Radio Ragusa povodom gostovanja izložbe *Staklo kasnog srednjeg i novog vijeka iz zadarskih muzeja*. (T. Glučina)
- 20. ožujka – kratka izjava o izložbi izložbe *Zaštitna arheološka istraživanja na prostoru Općine Pojezerje* novinarki HRT – Radio Zadra (K. Bukovac)
- 25. ožujka – izjava Adriatic televiziji iz Zadra uoči otvorenja izložbe *Zaštitna arheološka istraživanja na prostoru Općine Pojezerje* u Arheološkom muzeju u Zadru (K. Bukovac)
- 27. ožujka – izjava za Radio Ragusa povodom gostovanja izložbe *Astralni simbolizam u vučedolskoj kulturi* i predavanja *Nebo iznad Vučedola prije 5000 godina*. (T. Glučina)
- 6. svibnja – izjava za TV Tallin Estonija. (T. Glučina)
- 17. svibnja – gostovanje u emisiji *Sunčani sat* na Hrvatskom radiju 2. program. (T. Glučina)
- 17. lipnja – gostovanje u emisiji na STV. Televizija Slavonije i Baranje povodom otvorenja izložbe *Forum Naronitanum* u Muzeju vučedolske kulture. (T. Glučina)
- 25. srpnja – gostovanje u emisiji na Radio Delta i izjave za Radio Dalmacija i Radio Ragusa povodom organiziranja *9. Rimske noći u Naroni*. (T. Glučina)
- 29. srpnja – izjava za HRT povodom održavanja *9. Rimske noći u Naroni*. (T. Glučina)
- 6. rujna – izjava za Televiziju Šibenik povodom otvorenja izložbe *Forum Naronitanum* u Muzeju grada Šibenika. (T. Glučina)
- 18. listopada – izjava za Radio Čapljina, Radio Delta i HRT povodom otvorenja izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015.*(T. Glučina)
- 22. listopada – prilog o otvorenju izložbe *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015.* (HRT – Regionalni dnevnik)

12.3. Predavanja

U lipnju je Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Dubrovačko-neretvanske županije u suradnji s Pučkim otvorenim učilištem Ploče organizirala edukativnu radionicu pod nazivom *Princip neostavljanja tragova*. Radionica se održala u prostorijama

Pučkog otvorenog učilišta Ploče. U okviru programa održano je predavanje ravnatelja AMN pod nazivom *Kulturni turizam i principi neostavljanja tragova*. (T. Glučina)

12.5. Koncerti i priredbe

- 17. srpnja – u okviru Metkovskog kulturnog ljeta na krovnoj terasi AMN održan je koncert dua *Bow vs Plectrum (Gudalo protiv trzalice)*, Tihomira Hojsaka (kontrabas) i Filipa Novosela (tambura)
- 26. srpnja – nastupi glazbeno-plesne skupine *Natya* i udruge Dioklecijanova legija na *Rimskoj noći u Naroni*

12.7. Ostalo

U Arheološkom muzeju u Zagrebu za širu javnost je održano predavanje pod nazivom *Arheološki muzej Naroni*. Ravnatelj muzeja je predstavilo ustanovu i njezinu djelatnost u okviru festivala arheološke knjige, koji se održao od 9. do 13. travnja 2019. godine. (T. Glučina)

30. srpnja su kustosica Sanda Viskić i Ana Taslak Prusac predstavile su muze na prvoj Rimskoj noći u Risnu (Crna Gora), koju su organizirali Turistička zajednica grada Kotora i arheološki lokalitet Rimski mozaici u Risnu.

Povodom obilježavanja Europske noći muzeja (18. svibanj) AMN je radio produženo i posjetiteljima je omogućen besplatan ulaz.

Manifestacija *Rimska noć u Naroni* održana je 26. srpnja u suradnji s Turističkom zajednicom grada Metkovića. Muzejsko osoblje sudjelovalo je u pripremama, a na dan održavanja kustosice Konstanta Bukovac i Sanda Viskić održale su pedagoške radionice.

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

Tijekom godine u okviru marketinške djelatnosti provedene su sljedeće aktivnosti:

- Izrađeni su i predstavljeni novi suveniri – dva modela zlatnih naušnica koje je za AMN izradio zlatar i umjetnik Zlatko Odrčić.

- Tijekom godine ostvarena je suradnja AMN s Muzejom antičkog stakla u Zadru te je u prodaju uvršteno pet artikala iz njihove ponude staklenih posuda.
- Zainteresirana publika se o događanjima obavještava tiskanim materijalima (plakati i pozivnice) te elektronskim putem, a aktivnosti muzeja su redovito i dobro predstavljene u medijima. Na društvenim mrežama redovito su se objavljivale najave i programi događanja.
- Muzejske aktivnosti redovito su oglašavane na web, i Facebook stranici Arheološkog muzeja Naronna te na web stranicama TIC-a, HTZ-a, inyourpocket.hr i dr. (A. Taslak Prusac)
- Promotivni letak na osam jezika distribuiran je turističkim agencijama, hotelima, uredima TZ Metković, TIC-a, privatnim iznajmljivačima i drugim lokacijama gdje se razmjenjuju letci i informacije. (A. Taslak Prusac)

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

TIP POSJETITELJA	STALNI POSTAV	POVREMENE IZLOŽBE	MUZEJSKE IZLOŽBE U DRUGIM SREDINAMA	IZDVOJENE ZBIRKE I LOKALITETI	UKUPNO STALNI POSTAV + IZLOŽBE	EDUKACIJSKI PROGRAMI	MANIFESTACIJE, OTVORENJA, PROMOCIJE, AKCIJE i DRUGI PROGRAMI	NOĆ MUZEJA	MEĐUNARODNI DAN MUZEJA	UKUPNO	UKUPAN BROJ POSJETITELJA
ODRASLI (pojedinačni posjet)	1,895		4,067		1,895					0	1,895
KARTA S POPUSTOM POJEDINAČNI POSJET (djeca, mladi, umirovljenici)	1,910				1,910					0	1,910
GRUPE - odrasli (broj osoba)	2,661				2,661					0	2,661
GRUPE - predškolski uzrast (broj osoba)	192				192					0	192
GRUPE - osnovna škola (broj osoba)	3,452				3,452					0	3,452
GRUPE - srednja škola (broj osoba)	1,236				1,236					0	1,236
GRUPE - studenti (broj osoba)	601				601					0	601
OSOBE S POSEBNIM POTREBAMA (broj osoba)	54				54					0	54
OBITELJSKA ULAZNICA (broj osoba)	430				430					0	430
STRANI TURISTI (pojedinačno i grupno)	4,706				4,706					0	4,706
BESPLATAN ULAZ (od ukupnog broja)	919				919			1,192	151	1,343	2,262
UKUPNO:	17,137	0	4,067	0	17,137	0	0	0	0	0	17,137

15. FINANCIJE

Ukupni prihodi: 2.448.851,00 kn

15.1. Izvori financiranja

- MK RH: 2.046.379,00 kn – 83,56 %
- lokalna samouprava-pomoći: 22.000,00 kn – 0,90 %
- vlastiti prihodi: 380.472,00 kn – 15,54 %

15.2. Investicije 539.523,00 kn

- MK RH: 500.000,00 kn – 92,67 %
- Vlastita: 39.523,00 kn – 7,33 %

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.2. Ostalo

Za izložbu *Arheološka istraživanja u Naroni 2014. – 2015. godine* dio financijskih sredstava osigurala je, u sklopu programa javnih potreba u kulturi, Dubrovačko-neretvanska županija i Grad Metković. Županija je također izvršila otkup dijela naklade monografije *Katalog stalnog postava*.

U sklopu investicijskih potpora u 2019. godini provedeni su sljedeći poslovi: nabava i ugradnja vanjskoga video nadzornog sustava na zgradi Arheološkog muzeja Naroni, zamjena halogene rasvjete u LED i izrada polica za kotlovnice. U sklopu nabave tehničke i informatičke opreme te informatičkih programa izvršena je zamjena stare i neispravne elektroničke opreme. Za terenska istraživanja nabavljen je metalni detektor Garrett AT Max paket s Pro Pointerom AT.

Tijekom godine obavljani su redovni servisi i popravci svih instalacija u muzeju i čuvaonici, te drugi poslovi održavanja. Također je redovno održavan okoliš muzeja, lapidarij, odnosno sve terase i krov te svi vanjski lokaliteti. (I. Bukovac)

22. kolovoza 2019. u pratnji pomoćnika ministrice dr. sc. Hrvoja Manenice i pročelnika Konzervatorskog odjela Imotski Ivana Alduka AMN je posjetila ministrica kulture Republike Hrvatske dr. sc. Nina Obuljen Koržinek.

8. studenog u Splitu je održan seminaru o fiskalnoj odgovornosti, na kojem su sudjelovali tajnica ustanove Maja Bebić i ravnatelj Toni Glučina.

Tijekom godine je u urudžbeni zapisnik Muzeja, zaprimljeno je i upisano 435 dopisa. Zaključeno je ukupno 57 ugovora s različitim poslovnim subjektima, a u službenu knjigu ulazne pošte Muzeja upisana su 894 dokumenata, dopisa, računa, paketa i dr. (M. Bebić)

Tijekom godine održane su četiri sjednice Upravnog vijeća AMN (28. siječnja/26. veljače/29. srpnja/18. prosinca), dvije sjednice Stručnog vijeća AMN (28. siječnja/19. srpnja) te jedan sastanak svih djelatnika AMN (27. srpnja). Održane su tri koordinacije vezano uz izgradnju nove zgrade Arheološkog muzeja Naron (5. veljače/5. srpnja/6. prosinca).